

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

факультет екологічної та техногенної безпеки

(повна назва підрозділу)

техногенної та цивільної безпеки

(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної роботи

Слободян С.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

PROGRAM OF THE DISCIPLINE

**БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
LIFE SAFETY**

галузь знань 07 Управління та адміністрування
спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітня програма Фінанси, банківська справа та страхування
рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
тип дисципліни вибіркова
мова(и) викладання українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності»

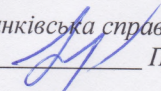
"25" 06 2021 року. – 15 с.

Розробники:

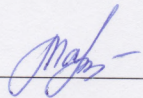
Ушкац Світлана Юріївна, кандидат фіз.- мат. наук, викладач кафедри техногенної та цивільної безпеки.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» розглянуто на засіданні кафедри Техногенної та Цивільної безпеки

Протокол № 14 від «30» 06 2021 р.

Гарант освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування», кандидат економічних наук, доцент Пащенко О. В.

Завідувач кафедри Т і ЦБ,
докт. техн. наук, професор

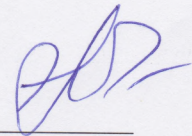

Л.М.Маркіна

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» розглянуто методичною радою факультету екологічної та техногенної безпеки

Протокол № 4 від «25» 08 2021 р.

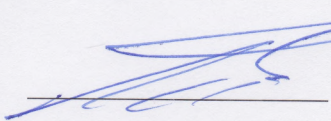
Голова,
канд. техн. наук, доцент

С.М.Літвак

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» погоджено з навчальним відділом НУК

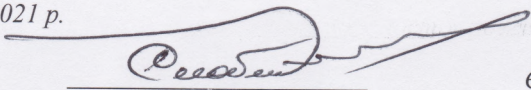
Начальник навчального відділу

А.В. Лабарткава

Робоча програма навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» затверджено Науково-методичною радою НУК

Протокол № 7 від «26» 08 2021 р.

Голова НМР НУК

Є.І. Трушляков

© НУК, 2021

ЗМІСТ

<i>Вступ.....</i>	<i>4</i>
<i>1. Опис навчальної дисципліни.....</i>	<i>5</i>
<i>2. Мета вивчення навчальної дисципліни.....</i>	<i>6</i>
<i>3. Передумови для вивчення дисципліни.....</i>	<i>6</i>
<i>4. Очікувані результати навчання.....</i>	<i>6</i>
<i>5. Програма навчальної дисципліни.....</i>	<i>7</i>
<i>6. Засоби діагностики результатів навчання та методів їх демонстрування.....</i>	<i>12</i>
<i>7. Форми поточного та підсумкового контролю.....</i>	<i>13</i>
<i>8. Критерії оцінювання результатів навчання.....</i>	<i>16</i>
<i>9. Засоби навчання.....</i>	<i>17</i>
<i>10. Рекомендовані джерела інформації.....</i>	<i>17</i>

ВСТУП

Анотація

Програма підготовки бакалаврів спеціальності "072 Фінанси, банківська справа та страхування" передбачає комплексне навчання практичних навичок врахування, аналізу й прогнозування майбутньої професійної діяльності у рамках компетентнісного підходу.

Дисципліна «Безпека життєдіяльності» навчає вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням вимог безпеки життєдіяльності, формує у студентів відповідальність за особисту та колективну безпеку і тому є ваговою складовою підготовки фахівців гуманітарної сфери.

Дисципліна розрахована на студентів, які отримали знання зі шкільних курсів основ здоров'я, географії, фізики та хімії.

Ключові слова: безпека життєдіяльності, небезпечні чинники, надзвичайні ситуації, перша допомога, техногенне середовище.

Abstract

The program of training of bachelor on specialty «072 Finance, banking and insurance» provides complex training of practical skills of the account, the analysis and forecasting of the future professional activity within the limits of the competence approach.

The discipline "Life Safety" teaches to solve professional problems with regard for life safety requirements, forms students' responsibility for personal and collective safety and, therefore, it is an important component in the training of humanitarian professionals.

The course is designed for students who have acquired knowledge in the school courses of health basics, geography, physics and chemistry.

Key words: Life Safety, dangerous factors, emergency, first aid, technological environment.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - <u>3</u>	Галузь знань 07. Управління та адміністрування	Обов'язкова	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
http://www.nuos.edu.ua/	Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування Освітня програма Фінанси, банківська справа та страхування	Семестр	
Індивідуальне науково- дослідне завдання не передбачено		3-й	4-й
		Лекцій	
		15 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		15 год.	4 год.
		Лабораторні	
Загальна кількість годин <u>90</u>		-	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – <u>2</u> ; самостійної роботи студента – <u>4</u> .	Освітній рівень: перший(бакалаврський)	Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
		Індивідуальні завдання: - год.	
		Вид контролю: залік	
		Форма контролю: письмова	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни "Безпека життєдіяльності" складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Для зазначеної ОПП дисципліна має **статус вибіркової**.

Метою вивчення навчальної дисципліни "Безпека життєдіяльності" є формування у студентів відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

- ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- СК 10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумов для вивчення дисципліни не має.

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

- ПРН19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
- ПРН23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Методологія виявлення небезпек в системі «людина-техніка-середовище»

Тема 1.1. Категорійно-понятійний апарат БЖД [1] стр. 5-61, 388-405, [2] стр. 3-16, [3] стр. 16-23,30-32, [4] стр. 7-27.

Тема 1.2. Небезпеки природного середовища та економічна складова збитків [1] стр. 62-132, [2] стр. 49-68, [3] стр. 24-26, 46-63, [4] стр. 109-122, [7], [8].

Тема 1.3. Техногенні небезпеки, їх наслідки та економічна складова збитків [1] стр. 133-195, [2] стр. 69-97, [3] стр. 28-30, 64-118, [4] стр. 125-157, [7], [8].

Тема 1.4. Соціальні небезпеки: їхні види та характеристики [1] стр. 196-226, [2] стр. 98-122, [3] стр. 26-28, 119-143, [4] стр. 33-38, 79-92, 157-175.

Змістовний модуль 2. Забезпечення необхідного рівня безпеки у НС

Тема 2.1. Застосування ризик-орієнтовного підходу для вирішення проблем безпеки суб'єкта господарювання у НС [1] стр. 331-388, [2] стр. 16-48, [3] стр. 144-172, [4] стр. 47-68, [7], [8].

Тема 2.2. Організація захисту населення і територій у НС [1] стр. 405-436, [2] стр. 140-151, [3] стр. 173-210, [4] стр. 179-197.

Тема 2.3. Рятувальні та інші невідкладні роботи у НС, основи надання домедичної допомоги [1] стр. 226-296, [3] стр. 211-229, [5], [6].

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1												
Змістовний модуль 1. Методологія виявлення небезпек в системі «людина-техніка-середовище»												
Тема 1.1. Категорійно-понятійний апарат БЖД.	10	3				7	10					10
Тема 1.2. Небезпеки природного середовища та економічна складова збитків.	11	2	2			7	12	2				10
Тема 1.3. Техногенні небезпеки, їх наслідки та економічна складова збитків.	13	2	3			8	14	2	2			10
Тема 1.4. Соціальні небезпеки: їхні види та характеристики.	11	2	2			7	10					10
Усього за змістовим 1 модулем	45	9	7			29	46	4	2			40
Змістовний модуль 2. Забезпечення необхідного рівня безпеки у НС												
Тема 2.1. Застосування ризик-орієнтовного підходу для вирішення проблем безпеки суб'єкта господарювання у НС.	15	2	2			11	14	2	2			10
Тема 2.2. Організація захисту населення і територій у НС.	15	2	3			10	15					15
Тема 2.3. Рятувальні та інші невідкладні роботи у НС, основи надання першої медичної допомоги.	15	2	3			10	15					15
Разом за змістовим модулем 2	45	6	8			31	44	2	2			40
Усього годин	90	15	15			60	90	6	4			80

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Методологія виявлення небезпек в системі «людина-техніка-середовище»			
1	Виявлення вражаючих факторів регіональних природних загроз. 1. Визначення вражаючих факторів НС та їхнього впливу на людину. Визначення наслідків землетрусу. Економічна складова збитків. 2. Визначення параметрів та наслідків повеней.	2	4
2	Визначення характеристик пожежі на суб'єкті господарювання. 1. Методика розрахунку параметрів пожежі. 2. Розв'язання завдань з розрахунку основних параметрів пожежі.	1	
3	Техногенні вибухи. Характеристики їхньої вражаючої дії. 1. Методика розрахунків вражаючих факторів вибухів. 2. Розрахунок небезпечних зон при пожежі	2	
4	Особливості життєдіяльності при аваріях з викидом небезпечних хімічних речовин. 1. Типологія аварій на хімічно небезпечному об'єкті. 2. Довгострокове прогнозування наслідків аварій на хімічно небезпечному об'єкті. 3. Визначення ступеня хімічної небезпеки об'єктів економіки та адміністративно територіальних одиниць.	2	
	Всього за змістовий модуль 1	7	4
Змістовий модуль 2. Забезпечення необхідного рівня безпеки у НС			
5	Поведінкові реакції населення у НС. 1. Психологічна надійність людини та її роль у забезпеченні безпеки.	2	2
6	Ризик-стратегія в управлінні безпекою суб'єкта господарювання у НС. 1. Методи та інструментарій управління виявленим ризиком (рішення задач з оцінки ризику).	2	
7	Надання першої медичної допомоги при нещасних випадках. 1. Теоретичні основи надання першої медичної допомоги. 2. Основні способи надання першої медичної допомоги при нещасних випадках.	2	

8	Рятувальні та інші невідкладні роботи, способи та засоби ведення. 1. Організація взаємодії сил під час аварійно рятувальних та інших невідкладних робіт.	2	
	Всього за змістовий модуль 2	8	2
	Разом	15	6

Самостійна робота

Самостійна робота передбачає підготовку до лекційних та практичних занять; самостійне поглиблення знання за темами дисципліни; підготовку, оформлення та розрахунок розрахункових робіт; підготовку до поточної модульної контрольної роботи; підготовку до заліку.

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Підготовка до лекцій	15	30
2	Підготовка до практичних робіт	35	40
3	Підготовка до модульної контрольної роботи	10	10
РАЗОМ		60	80

6. Засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

У процесі освоєння дисципліни здобувач має:

– виконати 8 розрахункових практичних завдань згідно свого варіанту; оформити паперовий розрахунок та представити на розгляд викладачу, який оцінює виконання кожної роботи та на основі усних відповідей визначає рівень розуміння виконаної роботи, тобто її захист;

– виконати 1 письмову модульну роботу, які включає в себе тестові завдання з теоретичних знань.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Рівень засвоєння матеріалу дисципліни здійснюється шляхом проведення модульної контрольної роботи (МКР) у вигляді тестових завдань різної складності, виконання практичних робіт, етапів самостійної роботи у вигляді індивідуального завдання та підсумкового контролю у формі диференційованого заліку.

Підсумкова оцінка з дисципліни складається з оцінок, отриманих за модульний контроль, результатів виконання практичних та самостійних робіт. У разі успішного навчання протягом семестру, тобто своєчасного та якісного виконання практичних робіт, самостійного завдання, отримання мінімально встановленої суми балів за кожним модулем, підсумкова оцінка може бути виставлена без заліку.

За всі контрольні заходи (КЗ) протягом семестру студент може отримати від 0 до 100 балів.

Практична робота	Критерії оцінювання
10	Робота виконана у встановлений термін. Виконана самостійно, чітко сформульовані цілі та завдання досліджень. Правильно отримані результатів. У висновках проведена коректна інтерпретація результатів.
8	Робота виконана у встановлений термін згідно з інструкцією, іноді після консультації викладача; в цілому правильно складає звіт та робить висновки.
6	Робота виконана з порушенням встановлених термінів, але згідно з інструкцією, іноді після консультації викладача; розраховує; складає звіт, що містить неточності у висновках та помилки.
4	Робота виконана з порушенням встановлених термінів, але згідно з інструкцією; складений звіт містить неточності у висновках та помилки.
2	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Студент виконує практичну під керівництвом викладача; складений звіт містить неточності у висновках та помилки.
0	Робота не виконувалася
	<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 80 балів (8 робіт).</i>

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
Модуль 1					
ЗМ 1	T1.1	практична робота	10	практична робота	40
	T1.2	практична робота	10		
	T1.3	практична робота	10		
	T1.4	практична робота	10		
ЗМ 2	T2.1	практична робота	10	практична робота	40
	T2.2	практична робота	10		
	T2.3	практична робота	10		
	T2.4	практична робота	10		
	МКР		20	МКР	20
Підсумковий контроль		-		-	
Сума			100		100

Поточний модульний контроль (тестовий контроль)

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10	5
Бал	20	18	16	14	12	10	8	6	4	2	1

По завершенні змістовного модуля здійснюється модульний контроль – тестування.

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Виконання практичних робіт	80 балів	80 балів
Виконання модульних контрольних робіт	1x20 = 20 балів	1x20 = 20 балів
Всього	100	100

9. Методичне забезпечення

У якості наочного матеріалу під час лекційних та практичних робіт використовуються мультимедіа – проектор Epson, проектор Полілюкс, плакати.

З метою роз'яснення найбільш складних питань дисципліни та підвищення якості виконання індивідуального завдання зі студентами проводяться групові та індивідуальні консультації за розкладом кафедри.

Під час проведення контрольних заходів рівень засвоєння матеріалу змістових модулів оцінюється шляхом проведення модульної контрольної роботи (МКР) та захисту практичних робіт.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Запорожець, О.І. Безпека життєдіяльності : 2-ге вид.: підручник / Запорожець О. І., Халмурадов Б.Д., Применко В.І. та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 448 с.
2. Зацарний, В.В. Безпека життєдіяльності : Конспект лекцій. – Київ : НТУУ «КПІ», 2016. – 152с.
3. Зацарний, В.В. Безпека життєдіяльності : Навчальний посібник /Зацарний В.В., Зацарна О.В., Землянська О.В., Праховнік Н.А. – Київ: НТУУ «КПІ», 2016. – 230 с.
4. Піскунова, Л. Е. Безпека життєдіяльності : підручник / Л. Е. Піскунова, В. А. Прилипко, Т. О. Зубок К. : Академія, 2012. – 224 с.
5. Перша медична допомога у надзвичайних ситуаціях / О.Ю. Савіна, Л.М. Маркіна // Навчальний посібник / Миколаїв: НУК, 2019. – 250 с.
6. Невідкладна допомога у нещасних випадках : методичні вказівки з самостійної роботи студентів для участі в олімпіадах / Л. М. Маркіна, О. Ю. Савіна. – Миколаїв : НУК, 2018. – 68 с.
7. Збірник звітів для виконання практичних робіт з дисципліни «Безпека життєдіяльності» для студентів денної форми навчання : методичні вказівки / О. Ю. Савіна, Л. М. Маркіна. – Миколаїв : НУК, 2020. – 32 с.
8. Методичні вказівки до виконання практичних та самостійних робіт з дисципліни «Безпека життєдіяльності» / О. Ю. Савіна, П. В. Штейн, Л. М. Маркіна, В. І. Ізотов. – Миколаїв : НУК, 2020. – 56 с.

Допоміжна

9. ДСТУ 2272-2006 Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять.
10. Конституція України. Основний закон – К., 1996.
11. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97) – Київ: Відділ поліграфії Українського центру держсанепідем нагляду МОЗ України, 1998. – 125с.
12. Закон України «Про адміністративні порушення» : – К., 1993.
13. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення» // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 27.
14. Закон України «Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань» від 14 січня 1998 р. – К., 1998.
15. Закон України «Про охорону здоров'я» : – К., 1992.
16. Закон України «Про охорону праці» : – К., 1992.
17. Наказ МВС №1417 «Правила пожежної безпеки України» -2014 р.
18. Кодекс цивільного захисту України від 2.10.2012р. № 5403-VI. – К., 2012р.
19. Закон України «Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань» : від 14.01. 1998 р. – К., 1998.
20. Закон України «Про охорону здоров'я» : – К., 1992.
21. Международная конвенция по охране человеческой жизни на море (СОЛАС-74) .
22. Постанова КМУ № 444 «Про затвердження порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» : від 26 червня 2013 р.

Інформаційні ресурси

23. <https://classroom.google.com/u/0/c/MTk0NDM4MzYyMzk4>
24. https://drive.google.com/drive/folders/13MUsLvLff_9jUHENpUjAIFYq41115_xo?usp=sharing
25. Офіційне інтернет-представництво Президента України [Електрон. ресурс] : Режим доступу :<http://www.president.gov.ua/>.
26. [Верховна Рада України](http://www.rada.kiev.ua) [Електрон. ресурс] : Режим доступу :<http://www.rada.kiev.ua> .

27. Кабінет Міністрів України [Електрон. ресурс] : Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/>.
28. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України [Електрон. ресурс] : Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua, www.osvita.com>.
29. Міністерство екології та природних ресурсів України [Електрон. ресурс] : Режим доступу : <http://www.menr.gov.ua/>.
30. Рада національної безпеки і оборони України [Електрон. ресурс] : Режим доступу : <http://www.rainbow.gov.ua/>.
31. Постійне представництво України при ООН [Електрон. ресурс] : Режим доступу : <http://www.uamission.org/>.
32. Північно атлантичний альянс (НАТО) [Електрон. ресурс] : Режим доступу : <http://www.nato.int/>.
33. Сайт, присвячений землетрусам та сейсмічному районуванню території [Електрон. ресурс] : Режим доступу : <http://www.scgis.ru/russian/>.
34. Сайт, присвячений надзвичайним ситуаціям природного характеру [Електрон. ресурс] : Режим доступу : <http://chronicl.chat.ru/>.
35. Офіційний сайт Американського вулканологічного товариства [Електрон. ресурс] : Режим доступу : <http://vulcan.wr.usgs.gov/> (англійською мовою).
36. Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України [Електрон. ресурс] : Режим доступу : <http://www.erriu.ukrtel.net/index.htm>.
37. Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду) [Електрон. ресурс] : Режим доступу : <http://www.dnopr.kiev.ua>
38. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)» [Електрон. ресурс] : Режим доступу : <http://www.nau.ua>
39. ДСНС України [Електрон. ресурс] : Режим доступу : <http://www.dsns.gov.ua/>